

Pk-yrityksen liikeriskit

► Liikeriskit ovat olennainen osa yritystoimintaa. Liikeriski voi realisoitua voittona tai tappiona. Tässä kortissa pureudutaan liikeriskien olemukseen ja lähteisiin riskikartan avulla sekä kerrotaan, miten niitä voidaan hallita työvälinesarjan avulla.

Liikeriskien olemus

Liikeriskit ovat liiketoimintaan ja päätöksentekoon liittyviä riskejä. Liikeriskiin liittyy **voiton mahdollisuus**. Yritys saattaa toiminnassaan joko onnistua ja tehdä voittoa tai epäonnistua ja toimia tappiollisesti. Liikeriskejä arvioitaessa saatavilla olevaa tietoa voi olla vaikea käyttää hyväksi, sillä liikeriskit ovat usein ainutkertaisia tapahtumia. Liike-elämässä otolliset tilaisuudet pitää nähdä muita ennen ja niihin pitää kyetä reagoimaan nopeasti, vaikka päätöksentekoa vaikeuttaa **tiedon epätäsmällisyys**.

Riskinsä tunteva yritys uskaltaa tarttua tilaisuuksiin!

Liikeriskit ovat **laaja kokonaisuus**. Riskiketjujen vuoksi riskien tarkastelu on ulotettava toimitusketjujen kaukaisimpiin sopukoihin. Esimerkiksi tulipalo verkostokumppanin tehtaalla voi aiheuttaa yritykselle katkoksia, jotka johtavat myyntitulojen ja asiakassuhteiden menetyksiin. Liikeriskit voivat siis johtua joko **omasta tai muiden toiminnasta**.

Liikeriskien **luonne riippuu yrityksen toimialasta ja koosta**. Pienen yrityksen riskit eroavat suuren, saman toimialan yrityksen riskeistä. Yhteistä on se, että liikeriski jää viime kädessä **aina yrityksen omalle vastuulle**. Yritys ei voi vakuuttamalla siirtää liikeriskiä. Pienen yrityksen omaa vastuuta kohtuullistavat sopimukset ja oman toimintaympäristön perinpohjainen tuntemus ovat tehokkaita työvälineitä liikeriskien hallintaan.

Liikeriskien olemusta ja lähteitä esitellään tarkemmin kortin kääntöpuolen **riskikartassa**.

Työvälineitä liikeriskien hallintaan

Pk-yrityksen on aluksi syytä käydä läpi yrityksen riskikenttää **Pk-yrityksen haavoittuvuusanalyysi** -työvälineen avulla. Tämän jälkeen jatketaan riskien arviointia soveltamalla työvälinesarjan **Pk-yrityksen liikeriskit** -kirjasta.

Liikeriskien hallinnan analyysimenetelmä -kortissa esitellään liikeriskien tunnistamiseen ja ana-

lysointiin soveltuva, ryhmätyönä toteutettava potentiaalisten ongelmien analyysi (POA) -menetelmä. Lisäksi työvälinesarjaan kuuluu useita yksinkertaisia **tieto- ja työkortteja**.

Pk-yrityksen liikeriskit -kirjanen

Kirjasessa liikeriskit on jaettu kahdeksaan osaluokkaan (ks. riskikartta kääntöpuolella) riskien tunnistamisen ja hallinnan helpottamiseksi. Kirjasen avulla pyritään muodostamaan kokonaiskuva yrityksen liikeriskikentästä ja selvittämään merkittävimmät riskit.

Työvälinekorteista tukea työskentelyyn

Liikeriskien välinesarja sisältää tiiviitä tietokortteja monilta alueilta:

- Verotus
- Vienti
- Verkostoituminen
- Sidosryhmäyhteistyö
- Sopimuskysymykset.

Tietokorttien lisäksi sarjassa on myös mm. lomaketyypiset, itse täytettävät **Yksipuolisuus voi olla iso riski** ja **Liiketoiminnan nelikenttäanalyysi** -työkortit. Tieto- ja työkortteja voidaan käyttää joko itsenäisesti tai muiden työvälineiden tukena.

Lisätietoja

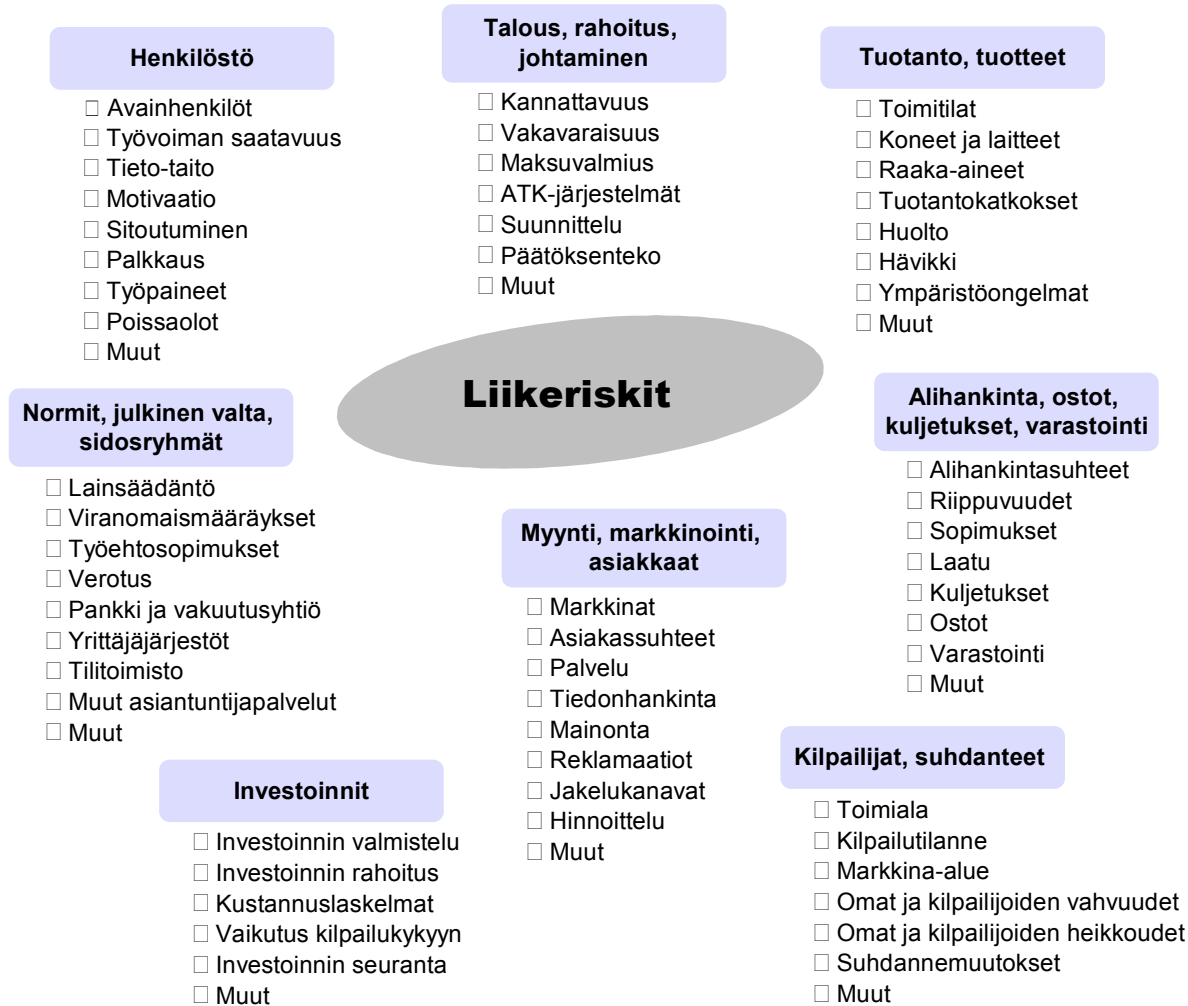
Pk-yrityksen riskienhallinta -työvälinesarjan lisäksi liikeriskeihin liittyvää tietoa saa mm. seuraavista lähteistä:

- Tilitoimistot
- Vakuutusyhtiöt
- Pankit
- Valtio ja kunta
- Työvoima- ja elinkeinokeskukset
- Yrittäjäjärjestöt
- Tutkimus- ja oppilaitokset
- Konsultointiyritykset
- Kilpailevat yritykset ja niiden seuraaminen.

Laatijat: Janne Engblom, Arto Suominen ja Sanna-Mari Krappe, Tukkk . Copyright © 1998 PK-RH -hanke. Työvälinesarjan ovat pääosin rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto ja sosiaali- ja terveysministeriön työsuojelurasasto sekä Työsuojelurahasto. Versio 1.0. 24.9.1998 Tiedosto: tl-kort.doc

Liikeriskikartta

Yritys:	Ryhmä/arvioija:
Tarkastelun kohde:	Päiväys:

Täyttöesimerkki

Sopimukset - Merkittävä riski; Asiakassuhteet - Asia kunnossa; Raaka-aineet - Ei koske meitä

Kilpailijat, suhdanteet. Yrityksen on oltava selvillä toimialansa kilpailutilanteesta sekä tunnettava omat ja kilpailijoiden vahvuudet ja heikkoudet. Ulkomaankauppa lisää riskejä. Toiminta voi olla lamaherkkää ja alalla voi esiintyä epä-tervettä kilpailua.

Normit, julkinen valta ja sidosryhmät asettavat omia vaatimuksiaan. Työehtonormien jäykkyys ja verolainsäädännön muutokset voivat olla riskejä. Välinpitämätön suhtautuminen normeihin ja niiden muutoksiin kasvattaa riskiä.

Investoinnit. Tehokas toiminta edellyttää investointeja ja tehdyistä investoinneista on opittava tulevaa varten. Investoinnin puutteellinen valmistelu on iso riski.

Tuotanto, tuotteet. Tuotannon avainkysymyksiä ovat: Kenelle?, Miten?, Milloin?, Mitä?, Kuka? Niistä saavat alkunsa tuotannolliset riskit: alhainen tuottavuus, tuotantohäiriöt, laatuongelmat, raaka-aineiden saatavuus, hävikit.

Alihankinta, ostot, kuljetukset, varastot. Toimituskatkokset voivat keskeyttää yritystoiminnan pitkäksi aikaa. Riskejä ovat mm. liiallinen riippuvuus alihankijasta/päämiehestä, toimitusaikojen viivästyminen, laatuongelmat.

Henkilöstö on yksi pk-yrityksen merkittävistä resursseista ja riskeistä. Pienyritys henkilöityy usein yrittäjään ja yksittäisiin avainhenkilöihin, joiden työpanosta ei ole varaa menettää.

Myynti, markkinointi, asiakkaat.

Tuotteet ja palvelu on saatava kau-paksi. Markkinointi voi epäonnistua tai jakelutie osoittautua virheelliseksi, tulee luottotappioita, kulutustottumukset muuttuvat äkillisesti. Riippuvuus asiakkaasta lisää riskiä.

Talous, rahoitus, johtaminen. Tehokas budjetointi, suunnittelu ja taloudellisten tunnuslukujen hyväksikäyttö tehostavat päätöksentekoa. Myös tietojenkäsittely tulee olla ajan tasalla. Puutteellinen vero- ja sopimusasioiden tuntemus lisäävät riskiä.